

رسیده است قرائت میشود
(بشرح ذیل قرائت شد)
پیشنهاد آقای بیات - بنده پیشنهاد می کنم که قانون سجل احوال در اول دستور و بعد در نظام اجاری در قسمت ثانی دستور روز پنجشنبه بشود
پیشنهاد آقای ارباب کیخسرو - بنده پیشنهاد می کنم قانون تفریح بودجه مجلس بابت ۱۳۰۲ جزء دستور جلسه آتیه شود
پیشنهاد آقای نجات پیشنهاد میکنم دستور جاسات روز پنجشنبه بعد قانون نظام اجاری در درجه اول و قانون ممیزی در درجه دوم شده و تا شور این دو قانون تمام نشود چیزی دیگر جزء دستور نشود
رئیس - آقای بیات (اجازه)
بیات - البته خاطر آقایان مستحضر است که از قانون سجل احوال فقط يك ماده باقی مانده که بگمسیون مراجعه شده و چون این قانون برای هر قسمت از این قوانین دیگر که وضع می شود لازم است و برای نظام اجاری اسم بدو باید قانون سجل احوال اجرا شود تا بتوانند آن را بموقع اجرا بگذارند سایر قوانین هم همینطور این که بنده پیشنهاد کردم که در اول جلسه مطرح شود و يك ماده هم هست و چیز مهمی هم نیست آنکه خاتمه پیدا کرد آنوقت نظام اجاری مطرح شود
رئیس - رأی میگیریم پیشنهاد آقای بیات آقایان موافقین قیام فرمایند (اکثر برخاستند)
رئیس - تصویب شد
(مجلس نیم ساعت بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا منشی م. شهاب منشی دکتر احتشام طباطبائی

جلسه صد و هفتاد و هفتم
صورت مشروح مجلس
پنجشنبه چهارم هم خرداد
۱۳۰۴ مطابق یازدهم
ذیقعد ۱۳۴۳
(مجلس ۳ ساعت قبل از ظهر بر ریاست آقای آقا میرزا حسینخان پیرنیا تشکیل گردید)
(صورت مجلس سه شنبه چهارم هم خرداد را آقای آقا میرزا شهاب قرائت نمودند)
رئیس - آقای میرزائی (اجازه)
میرزائی - بنده در دستور عرضی دارم
رئیس - آقای یاسائی
یاسائی - بنده قبل از دستور عرضی دارم

رئیس - صورت مجلس مخالفی دارد یاخیر؟
جمعی از نمایندگان - خیر
رئیس - آقای احتشام الحکماء (اجازه)
دکتر احتشام - بنده چون از موافقین جدی دولت حاضر بوده و هستم در این مدت نمایندگی خودم اگر شکایتی از طرف مردم وموکلین بنده راجع بیک وزارتخانه میشد بهتر میدانستم که با آن وزارتخانه داخل مذاکره شده و قضیه را حل و تصفیه نمایم
متأسفانه اداره مالیه در اصفهان و اردستان عملیاتی کرده است و هر قدر هم شکایت کرده اند و مراجعه بوزارت مالیه شده اصلاح نشده
لهذا بنده بر حسب مسئولیتی که دارم تکلیف خودم را اینطور دانستم که بعرض مجلس برسانم تا اینکه مجلس حکمیت کند و وظیفه مجلس شورای ملی البته وضع قوانین و نظارت در اجرای قوانینی است و وظیفه دولت هم اجرای قوانین مصوبه است
لایحه ممیزی برادر دره چهارم دولت دقت هر که بود تقدیم مجلس کرده است نمیدانم در آن دوره شور اولش شد یا نشد در هر حال میدانم تمام نشد تا آنکه دوره چهارم منقضی شد
بدوره پنجم موکل شد فعلا چهارده ماه است که تقریباً لایحه ممیزی از طرف دولت تقدیم مجلس شده و شور اولش گذشته و شور دومش هم فردا یا پس فردا جزء دستور خواهد شد
در طرف این چهارده ماه امنای مالیه بخیال اینکه قانون ممیزی بتصویب مجلس خواهد رسید در اصفهان و اردستان ممیزی می کنند در صورتیکه هیچوجه من الوجوه مطابق ماده هیجدهم قانون اساسی هیچکس بدون تصویب مجلس شورای ملی حق ممیزی ندارد
در چندین قبل که بتوسط بنده و آقای فاطمی تلگرافات شکایتی به مجلس شورای ملی کرده بودند
بنده از وزارت مالیه سؤال کردم که علت ممیزی بدون تصویب مجلس شورای ملی چیست ؟
آقای معاون محترم وزارت مالیه در جواب فرمودند از طرف وزارت مالیه اقدامی نشده است
در صورتیکه نمایندگان ولایات همه مطلعند که در تمام ولایات مشغول ممیزی غیر عادلانه هستند
مجدداً در روز قبل مالکین علی آباد از دهات شیرخوار اصفهان تلگرافی توسط بنده و آقای شیروانی مغایره نموده و شکایت کرده اند که مأمور در غیاب مالکین رفته است بعلی آباد و ممیزی کرده است و علاوه بر آن مالیات نقدی سنواتی

مالیات جنس مطالبه نموده است
بنده در این موضوع بیش از این وقت مجلس را بعراض خود مشغول نمیکنم همینقدر از مقام ریاست تمنی دارم بدولت تذکر بدهند که فعلا دست از ممیزی بردارند تا اینکه قانون ممیزی از مجلس بگذرد
البته ما نظور که مردم حاضر ند اطاعت قانون را بنمایند برای اطاعت این خلاف قانونها حاضر نیستند و در خاتمه هم تذکر مبدهم که اگر این رویه که مالیه در دست دارد ادامه بدهد وضعیات مملکت خیلی بد خواهد شد و مردم عموماً ناراضی خواهند بود
**وزیر فواید عامه - چون آقای وزیر مالیه تشریف ندارند البته وقتی که مطلع شوند خودشان مطابق اطلاعاتیکه دارند جواب خواهند داد ولی بطور کلی میتوان گفت ممیزیهای کلی محتاج با اجازه مجلس شورای ملی خواهد بود
ولی ممیزیهای خصوصی محلی چون دائماً در جریان است محتاج با اجازه مجلس نخواهد بود
جمعی از نمایندگان - دستور رئیس - دو ماده از قانون سجل احوال باقی مانده است که باید رأی بگیریم
ماده ۱۱ (بشرح ذیل خوانده شد)
ماده یازدهم - در موقع ازدواج با اطلاق مأمور سجل احوال سواد از عقدنامه با اطلاق نامه را با امضای مجری صیغه و امضای دو نفر شاهد گرفته ضبط مینماید
در موردیکه طلاق و مستقیماً از طرف خودزوج واقع میشود اظهارزوج با شهادت دو نفر شاهد کافی خواهد بود مأمور سجل احوال باید خلاصه مواد مذکور در فوق یا اظهار زوج و شهود را در دفتر مخصوص و در دفتر مخصوص و در ورقه هویت زوجین ثبت کند
ثبت قطعی طلاق بعد از آنستکه تفکیک قطعی شده باشد و در ثبت ازدواج باید قید شود که دفعه چندم است نمونه نمره ۵ و ۶
رئیس - آقای طهرانی (اجازه)
طهرانی - بنده موافقم
رئیس - مخالفی ندارد؟
بعضی از نمایندگان - خیر
رئیس - رأی میگیریم
آقایانیکه ماده یازدهم را بر تریبی که قرائت شد تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب برخاستند)
رئیس - تصویب شد
ماده سی و سه (اینطور خوانده شد)
ماده ۳۳ در مورد اشخاص که حین مسافرت در راه ها فوت میشوند مأمورین**

امنیه مکلف هستند وقوع فوت را با اطلاع کراجع بهویت شخص متوفی بدست می آورند بنزدیکترین دفتر سجل احوال اطلاع دهند راجع باشخصیکه در جنه گشته و تلف میشوند اداره قشونی مکلف است مراتب را با اطلاعات راجعه هویت مقتولین در موقع مقتضی بدفتر سجل احوال اطلاع دهد
رئیس قبل از هویت (به) گذارده میشود آقایانی که تصویب می کنند آقایانی تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)
رئیس تصویب شد
پیشنهاد آقای شریعت زاده (بشرح آتی خوانده شد)
نظر باینکه جریان امور مربوط به دفاتر سجل احوال قبل از وضع این مورد اعتراضات بوده و اعتراضات مترضین که عدم صلاحیت وزراء در وضع قوانین و الزام اهالی تبعیت از آن بوده در برداری نظر موجه است
نظر باینکه عده زیادی بطیب خاطر در دفاتر سابقه سجل احوال حاضر نشده و بلکه در تحت تأثیر الزام و تعقیب قضائی اشخاص حضور بهم رسانیده ورقه هویت دریافت کرده و کلیه برای عدم وضع قانون از مجلس شورای ملی بر جریانات مذکور اعتراض نمودند
علیهذا ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد می نماید
ماده الحاقیه - اشخاصی که سابقاً از دفاتر سجل احوال ورقه هویت گرفته اند در صورتیکه بخواهند میتوانند در حدود اینقانون بدفاتر سجل احوال مراجعه و با تغییر اسم خانوادگی و انتخاب اسمی جدید مجد آورده هویت دریافت دارند
شریعت زاده - خلاصه دلایل راجعه بلزوم تقدیم ماده الحاقیه در مقدمات آن بعرض رسیده است
در سابق اعتراض میشد که وضع دفاتر سجل احوال باید بر حسب قانونی باشد که از مجلس شورای ملی گذشته باشد و نظر باینکه قانون سجل احوال از مجلس نگذشته است ما آن را بر رسمیت نمی شناسیم و تا وقتی که از مجلس شورای ملی وضع قانون نشده است الزام آور نیست و بنده اطلاع دارم يك عده هم که میرفتند برای گرفتن ورقه هویت مترض بودند
فعلا که منتها مرکز صلاحیت دارد وضع قانون میکنند باید بآن اشخاص تذکر داده شود که حق داشته باشند بدفاتر سجل احوال مراجعه کرده و تانیاً برای خودشان ورقه هویت بگیرند و اگر بخواهند نام فامیلی جدیدی برای خودشان معین کنند اشکال نداشته باشد
رئیس - آقای عراقی (اجازه)

عراقی - بنده تصور میکنم امروز که این قانون که اسمش قانون سرجل احوال است میگذرد نباید بگوئیم آن ترتیب سابق نقض شود

در سابق يك عده اشخاصی رفته اند ورقه هويت گرفته اند حالا ما بیائیم آن اسامی را لغو کنیم و بگوئیم از نو بروند ورقه هويت بگیرند این ترتیب صحیح نیست

رئیس - برای گرفته میشود بماده الحاقیه پیشنهادی آقای شریعت زاده آقایانیکه قابل توجه میدانند قیام فرمایند

(معدودی برخاستند)
رئیس - قابل توجه نشد پیشنهاد دیگر

(بشرح ذیل قرائت شد)
پیشنهاد آقای مصدق السلطنه امضاء کننده ذیل ماده الحاقیه را پیشنهاد مینماید

ماده الحاقیه - وزارت مالیه اعتباری که محل آن عایدات سرجل احوال خواهد بود برای اجرای فوری این قانون با اختیار وزارت داخله میگذارد

مصدق السلطنه - بنده گمان میکنم این پیشنهاد توضیحات زیادی لازم نداشته باشد البته قانون سرجل احوال خودش يك عایداتی دارد ولی وصول آن عوائد مدتی طول دارد

برای اجراء شدن فوری این قانون لازم است وزارت مالیه از بابت اعتبار آن عایدات که بعد وصول میشود اعتباری به وزارت داخله بدهد و بعد از آن بابت حساب کند

رئیس - آقای آقا سید یعقوب **(اجازه)**
آقا سید یعقوب - بنده موافقم
رئیس - آقای یاسائی **(اجازه)**

یاسائی - بعقیده بنده قانون سرجل احوال که از حال در مملکت شروع باجره میشود تا مدتی عوائدی نخواهد داشت و البته برای ایجاد موسسه و تشکیلات مخارجی هم دارد و اختصاص دادن منتهای عوائد خود سرجل احوال برای مخارج آن بعقیده بنده کافی نیست بهتر این است که مخارج سرجل احوال جزء بودجه عمومی بیاید و مخارج آن را وزارت مالیه بپردازد و عوائدش هم برود

بخزانه مملکتی و این ترتیب راحت تر است این طور که آقای مصدق پیشنهاد کرده اند اسباب این میشود که مدتی تشکیلات سرجل احوال تعویق بیفتد و به عقیده بنده این اعتبارات آنها کافی نیست

معاون وزارت داخله این مصارف در جزء بودجه امسال پیش بینی شده است ولی چون اصل بودجه موافق نظر وزارت مالیه نباید از حدود اعتبارات پارسال تجاوز کند و اینهم برای امسال خرج اضافی است و

نظر باینکه بغوریت میخواهیم این قانون اجرا شود لذا بنده با این پیشنهاد موافق هستم البته خود سرجل احوال يك عوائدی خواهد داشت

چون در قانون پیش بینی شده است که بهر ورقه هويتی يك قران تمير الصاق شود و در موقع اجرای این قانون البته از اینراه يك عوایدی حاصل میشود ولی تا آن عوائد در ضمن اجراء حاصل شود اجرای این قانون را بتأخیر بنددازد و این پیشنهاد اجرای فوری این قانون را تأمین میکند

يك اعتباری باعتبار عوائد خود سرجل احوال با اختیار وزارت داخله میگذراند بمده عوائدی که بتدریج حاصل میشود تحویل وزارت مالیه میشود و اینهم چیز فوق العاده و زیادی نخواهد بود و موازنه بودجه را هم بهم نمیزند و اجرای فوری این قانون را هم تأمین می کند و اگر بخواهیم منظر عوائد تدریجی خود قانون بشویم شاید باین زودی موفق با اجرای قانون نشویم

مخبر - این پیشنهاد را کمیسیون هم قبول می کند

رئیس - چون کمیسیون قبول کرد رأی قطعی میگیریم

آقایان موافقین با این ماده که ماده سی و پنج میشود قیام فرمایند **(اغلب برخاستند)**

رئیس - تصویب شد
يك ماده دیگری پیشنهاد شده است **(بشرح ذیل قرائت شد)**

پیشنهاد آقای طهرانی - ماده الحاقیه این قانون شامل کلیه اتباع داخله که در خارجه سکنی دارند بوده و مأمورین دولت در خارجه مکلف هستند مطابق مواد این قانون رفتار و اقدام نمایند

رئیس - آقای طهرانی **(اجازه)**
طهرانی - اینجا پیش بینی نشده است که اگر فرضاً يك نفر از اتباع داخله فوت کرد یا ازدواج نمود کی بمرکز راپرت بدهد و معلوم نمی شود اتباع داخله که بخارجه میروند چقدر حیوة دارند و چقدر فوت کرده اند یا چقدر ازدواج کرده و چقدر نکرده اند در صورتیکه قانون سرجل احوال شامل حال تمام اتباع داخله که در خارجه هم هستند میشود از این جهت بنده عقیده دارم اتباع داخله که در خارجه اقامت دارند نباید آنها هم در موقع ازدواج یا فوت و غیره بوسیله مأمورین وزارت خارجه که در مالک خارجه هستند بوزارت داخله راپرت بدهند که عده نفوس از احیاء و اموات معلوم باشد

مخبر - بنده درست در نظر ندارم کدام ماده است ولی این مسئله در خود قانون ذکر شده است

رئیس - رأی گرفته میشود بماده الحاقیه پیشنهاد آقای طهرانی

آقایانیکه قابل توجه می دانند قیام

فرمایند **(معدودی برخاستند)**
رئیس - قابل توجه نشد مذاکرات راجع بکلیات قانون است

آقای آقا سید یعقوب - بنده تعقیب فرمایش آقای مخبر در این پیشنهاد آقای طهرانی خیلی جدیت دارم زیرا قانون سرباز گیری که الان مطرح می شود یکی از موادش این است که اتباع ایران که در خارجه هستند باید مأمورین وزارت خارجه بآنها اطلاع بدهند

بنده مخالفتم از نظر مخالفت در کلیات نیست مخالفتم از این راه است در صورتی که قانون سرباز گیری شامل حال آنها میشود چطور مأمور سرجل احوال نباید اطلاع داشته باشد

رئیس - آقای داور **(اجازه)**
داور - بنده خواستم سئوال کنم که ماده پنج سابق در این قانون باقی است یا نه؟

رئیس - ماده پنج کدام قانون؟
داور - ماده پنج راپرت اول
رئیس - رأی گرفته میشود بقانون سرجل احوال که مشتمل بر سی و پنج ماده است آقایان موافقین قیام فرمایند **(اکثر برخاستند)**

رئیس - تصویب شد
پیشنهاد آقای حائری زاده قرائت می شود **(بشرح آتی خوانده شد)**

بنده پیشنهاد میکنم قانون ممیزی جزء دستور بعد از قانون سرجل احوال **رئیس** - آقای حائری زاده **(اجازه)**

حائری زاده - آقایان تصدیق می فرمایند که احتیاج مردم به ممیزی کمتر از احتیاج بنظام اجباری نیست و اگر احتیاج مردم بآن قانون بیشتر باشد کمتر نیست

بعلاوه مدتی است لایحه ممیزی طبع و توزیع و آقایان کاملاً آن را مطالعه فرموده اند بعلاوه بنده راجع بقانون نظام اجباری يك نظرهای اصلاحی داشتم و خیلی میل داشتم که در خارجه با آقای رئیس الوزراء مذاکره بشود که دیگر در مجلس در اطرافش مذاکرات زیادی نشود و چون تازه این لایحه بدست بنده رسیده است و کاملاً نظرهای لازمه را در آن نکرده ام استدعا دارم که قانون ممیزی فعلاً جزء دستور شود که راجع باصلاحات قانون نظام اجباری در خارجه مذاکره شده بعد جزء دستور شود و اگر آقایان عقیده ندارند و میخواهند امروز جزء دستور باشد بنده ناچارم نظریات اصلاحی خودم را بعنوان

مخالفت اظهار کنم
رئیس - آقای تدین **(اجازه)**
تدین - خود آقای حائری زاده هم تصدیق می فرمایند که تأمین استقلال و دارائی سکنه يك مملکت بوسیله قشون می شود

قشونم تأمین و تکمیل نخواهد شد مگر بوسیله يك قانونی که اسمش قانون نظام اجباری است

امروز هم آن قانون جزء دستور است و در جلسه گذشته هم مجلس قبول کرده است که جزء دستور باشد بنابراین تصور می کنم باید بهمان ترتیب که مجلس قبول کرده است امروز جزء دستور شود و اگر آقای حائری زاده هم مطالبی دارند اظهار کنند تا جواب داده شود

رئیس - رأی می گیریم پیشنهاد آقای حائری زاده

آقایان موافقین قیام فرمایند **(معدودی برخاستند)**
رئیس - تصویب شد

قانون نظام اجباری مطرح است ماده اول **(اینطور خوانده شد)**

ماده اول - از تاریخ تصویب این قانون کلیه اتباع ذکور دولت ایران اعم از اسکنه شهرها و قصبات و قراء و ایلات و متوقفین در خارجه از ایران از اول سن بیست و يك سالگی مملکت بخدمت سربازی می باشند مگر در مواردیکه بر طبق این قانون مستثنی شده باشند

رئیس - آقای حائری زاده **(اجازه)**
حائری زاده - مرام یا عمل دولت دوتا است

بنده آرزو دارم تمام افراد این مملکت آسوده شوند و ورزش بدنی آنها تکمیل شود و از این ضعف اعصاب نجات پیدا کنند و البته یکی از قدمها نظام اجباری است و البته از این راه يك ورزشهای بدنی بآنها داده می شود

البته این آرزوی بنده است ولی باید دید در موقع عمل در يك مملکتی که يك جماعتی برای يك شغلی داوطلب هستند و يك عده مشغول کار و کسب دیگری هستند و کراهت دارند از آن شغل چه لزومی دارند که ما بیائیم و برخلاف رضایت يك دسته آنها را وادار بآن کار کنیم

در دوره چهارم مجلس آقا سید حسن خان نماینده بلوچ گله ای که از دولت داشت این بود که چرا از افراد بلوچ استخدام نمیکنند و می گفت بماها مواجب و حقوقی نمی دهند که ما بیائیم خدمت کنیم بیابان و صحرائی که ما در آنجا زندگی می کنیم افراد ما را کمال رشید و جنگی تربیت می کنند و چون مدارس و صنایعی

ناحیه استخراج نموده و بوسیله روسای مافوق خود بوزارت جنگ ارسال میدارد

رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - عرضی ندارم

رئیس - آقای دستغیب (اجازه)

دستغیب - موافقم

جمعی از نمایندگان - مخالفی ندارد

رئیس - رای گرفته میشود بماده

ششم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام کردند)

رئیس - تصویب شد بماده هفتم (بترتیب ذیل خوانده شد)

ماده هفتم - وزارت جنگ پس از وصول صورت‌های مزبوره عده نفراتی را که در آن سال لازم خواهد داشت با تعیین تقسیم آن عده بناواحی باضافه صدی بیست برای کشور احتمالی معین کرده برای روسای حوزه‌های قشونی ارسال خواهد نمود

رئیس - آقای تدین (اجازه)

تدین - موافقم

رئیس - آقای شریعت‌زاده (اجازه)

شریعت‌زاده - موافقم

رئیس - آقای داور (اجازه)

داور - موافقم

بعضی از نمایندگان - مخالفی ندارد

رئیس - رای میگیریم آقایان موافقین بماده هفتم قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام کردند)

رئیس - تصویب شد بماده هشتم (اینطور خوانده شد)

ماده هشتم - مادام که احتیاجات قشونی کمتر از میزان افزایش است که باید برای خدمت نظامی احضار شوند افراد لازم برای احتیاجات وزارت جنگ بترتیب قرعه از بین اشخاص واجد شرایط خدمت نظامی معین خواهد شد اشخاص مزبوره طبق تقسیم می‌شوند

اول - اشخاص غیر متأهل

۲ - اشخاص متأهل و بدولت اولاد

۳ - اشخاص متأهل با اولاد

برای تأمین احتیاجات قشونی با افراد طبقه اول مقدم بر طبقه ثانی و طبقه ثانی مقدم بر طبقه ثالث است برای قرعه دعوت می‌شوند

وزیر فواید عامه - با فرادغلط است افراد صحیح است

رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - عرضی ندارم

رئیس - آقای یاسائی (اجازه)

یاسائی - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد؟

رای میگیریم بماده هشتم آقایان موافقین قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام کردند)

رئیس - تصویب شد بماده نهم (اینطور خوانده شد)

ماده نهم - اشخاصی که واجد شرایط نظامی بوده ولی قرعه بنامشان اصابت ننماید باید در سال بعد هم جزء اشخاصی که برای قرعه دعوت میشوند حاضر گردند

ولی در صورتیکه در آن سال هم قرعه بنام آنها اصابت ننماید جزء دوره یاسان محسوب خواهد شد

رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - عرضی ندارم

رئیس - آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد - بنده تصور میکنم در اینجا يك سهوی واقع شده و آن این است که باید جزو دوره ذخیره نوشته شود نه یاسانی برای اینکه اگر یاسانی نوشته شود آنوقت آن سیزده سال چه میشود ؟ اگر مقصود همین است که بنده عرض کردم که هیچ والا اگر آقای مخبر دلبلی دارند بفرمایند تا ما قانع شویم

مخبر - در این خصوص خاطر آقایان را مستعضر میکنم که در کمیسیون در این موضوع مذاکرات زیاد شد

در اینجا سهوی نشده و اشخاصی که هیچ خدمت نظامی نکرده اند دولت اینها را میفرستد به یاسانی چون به یاسانی دیرتر احتیاج پیدا میکنند و اینها مثل اشخاصی که مشق کرده اند داخل در خدمات اولیه نمیشوند

چون اشخاصی که مشق کرده و تعلیم گرفته اند میتوانند داخل در صفوف شده و کار کنند

ولی اشخاصی که هیچ مشق نکرده اند اگر بنا شود جزو اینها باشند نمیتواند از عهده برآیند و اسباب زحمت خواهد شد

رئیس - پیشنهاد آقای اتحاد قرائت میشود

(باین ترتیب خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم - در ماده ۹ کلمه یاسان که در آخر سطر سوم ماده نهم است مبدل بکلمه ذخیره شود

رئیس - آقای اتحاد (اجازه)

اتحاد - فرمایشاتی که آقای مخبر فرمودند بنده را قانع نکرده بنده تصور میکنم دلالی که در اطراف این قانون ذکر شد حاکمی از این بود که خدمت نظام

اجباری يك وظیفه عمومی است که همه مکلفند آنرا انجام دهند

بر حسب قرعه يك اشخاصی دعوت می‌شوند و باین ترتیب عمل بزرگی انجام می‌یابد

اگر باسم يك اشخاصی دومرتبه قرعه اصابت نکند باید جزء ذخیره باشند و این که فرمودند اینها تعالیم ندارند مسلم است وقتی آن‌ها را برای ذخیره معین کنند دوسه ماهی باید مشق کنند و تعلیم بگیرند

از این جهت بنده پیشنهاد کردم که بجای یاسانی ذخیره نوشته شود

رئیس - آقای اشکر (اجازه)

اشکر - آقای سر کشیک زاده توجه نکرده که اشخاصی که فقط يك ماه در این مدت مشق کنند ببرد نخواهند خورد برای اینکه ذخیره برای این است که در موقع احتیاجات نفراتی برعهده بیفزایند

ولی اشخاصیکه تا ملا مشق نکرده اند جز اینکه اسباب زحمت برای صاحب منصبان بشوند فایده دیگری ندارد ولی یاسانی يك خدمتی است که هیچ محتاج به مشق و تعلیم نیست و در آخرین قسمت واقع شده و معلوم نیست که دولت محتاج بوجود آنها بشود یا نه ؟ از این جهت یاسانی بهتر است

رئیس - رای میگیریم به پیشنهاد آقای اتحاد آقایانی که تصویب می‌کنند قیام فرمایند

(چند نفری قیام کردند)

رئیس - قابل توجه نشد

پیشنهاد آقای تقی زاده (بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم با آخر ماده اضافه شود و تا سن ۴۵ سالگی در جزو یاسانها خواهند ماند

مخبر - بفرمایند مجدداً قرائت شود

رئیس - بفرمایند

تقی زاده - بنده با ماده موافقم ولی اینکه گفته میشود دوره یاسانی دوره یاسانی مدتش شش سال است در صورتیکه مقصود این است که اگر بعضی از افراد مملکت داخل در دوره خدمت نظامی نشوند جزو یاسان باشند برای اینکه کسانی که دوره خدمت نظامی را طی کرده اند داخل دوره احتیاط و ذخیره میشوند و از سن ۵۰ تا ۵۵ سالگی تا چهل و پنج سالگی که شش سال است دوره یاسانی خواهد بود

ولی آنهایی که خدمت نکرده اند داخل یاسانها میشوند تا سن چهل و پنج سالگی باید جزو یاسانها باشند

مخبر - پیشنهاد آقای تقی زاده را قبول میکنم

رئیس - این قسمت اضافه میشود بماده نهم

رای گرفته می‌شود بماده نهم

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده ۱۲ - اشخاصی که بخواهند داخل خدمت در صف نظامی یا امنیه بشوند باید خدمت دوره کامل تحت السلاح (دو سال) را تمام کرده و تصدیقنامه حسن اخلاق و صحت عمل را در دست باشند

رئیس - آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - عرضی ندارم

رئیس - مخالفی ندارد؟ رای گرفته می‌شود باین ماده آقایان موافقین قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

ماده سیزده

(اینطور قرائت شد)

ماده ۱۳ - اشخاصی که قبل از رسیدن سن سربازی داوطلبانه دو سال تحت سلاح خدمت نموده باشند از شرکت در قرعه معاف و جزء ذخیره محسوب میگردند

رئیس - آقای وحید سعد (اجازه)

وحید سعد - اینجا نوشته است اشخاصی که قبل از رسیدن سن سربازی داوطلبانه تحت سلاح خدمت نموده باشند از شرکت در قرعه معاف و جزء ذخیره محسوب می‌شوند

بعقیده بنده باید حداقلی برای سن این قبیل اشخاص معین شود که معلوم شود تا چه سنی می‌توانند داوطلبانه داخل خدمت تحت سلاح بشوند

رئیس - شاهزاده غلامحسین میرزا (اجازه)

غلامحسین میرزا - بنده تصور می‌کنم این يك توجهی است نسبت به اشخاصی که يك مشاغلی برای خودشان در نظر نمیگیرند و اتفاقاً تحصیلاتشان در هیجده سالگی تمام می‌شود

پس بهتر این است که این اشخاص قبل از اینکه سن بیست و یکسال برسد حق داشته باشند دو سال خدمتشان را بکنند بعد از آن آزاد باشند

(جمعی گفتند مذاکرات کافی است)

رئیس - پیش نهاد ها قرائت می‌شود

(بعضیون ذیل قرائت شد)

پیش نهاد آقای وحید سعد - بنده تصور میکنم این يك توجهی است نسبت به اشخاصی که از خدمت معاف می‌شوند

۱ - نایبانی از يك یا دو چشم

۲ - قوزی

۳ - کر

۴ - لال

۵ - شل و چلاق

۶ - یکدست

۷ - فاقدین شست و یا سیاه دست راست

۸ - اشخاص قصیر القامه که قد آنها از يك متر و نهم کوتا تر باشد

۹ - اشخاص مسلول و مبتلای بامراض مسریه از قبیل و غیر بتصدیق دو نفر طبیب

۱۰ - اشخاص ضعیف البنیه و مریض و نزدیک بین و معیوبین از چشم بتصدیق دو نفر از اطباء نظام که عدم استمداد آنها برای خدمات نظامی تصدیق نمایند

تبصره - اشخاص ضعیف البنیه یا

قابل توجه می‌دانند قیام فرمایند

(عده کمی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد

رای می‌گیریم بماده سیزده آقایانی که تصویب می‌کنند قیام فرمایند

(غالب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

ماده چهاره

(باینضمون قرائت شد)

ماده ۱۴ - کسانی که خدمت تحت السلاح خود را بانجام رسانده باشند و بخواهند بخدمت خود ادامه دهند در صورت احتیاج وزارت جنگ پذیرفته خواهند شد

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

ماده سیزده

(اینطور قرائت شد)

ماده ۱۳ - اشخاصی که قبل از رسیدن سن سربازی داوطلبانه دو سال تحت سلاح خدمت نموده باشند از شرکت در قرعه معاف و جزء ذخیره محسوب میگردند

رئیس - آقای وحید سعد (اجازه)

وحید سعد - اینجا نوشته است اشخاصی که قبل از رسیدن سن سربازی داوطلبانه تحت سلاح خدمت نموده باشند از شرکت در قرعه معاف و جزء ذخیره محسوب می‌شوند

بعقیده بنده باید حداقلی برای سن این قبیل اشخاص معین شود که معلوم شود تا چه سنی می‌توانند داوطلبانه داخل خدمت تحت سلاح بشوند

رئیس - شاهزاده غلامحسین میرزا (اجازه)

غلامحسین میرزا - بنده تصور می‌کنم این يك توجهی است نسبت به اشخاصی که يك مشاغلی برای خودشان در نظر نمیگیرند و اتفاقاً تحصیلاتشان در هیجده سالگی تمام می‌شود

پس بهتر این است که این اشخاص قبل از اینکه سن بیست و یکسال برسد حق داشته باشند دو سال خدمتشان را بکنند بعد از آن آزاد باشند

(جمعی گفتند مذاکرات کافی است)

رئیس - پیش نهاد ها قرائت می‌شود

(بعضیون ذیل قرائت شد)

پیش نهاد آقای وحید سعد - بنده تصور میکنم این يك توجهی است نسبت به اشخاصی که از خدمت معاف می‌شوند

۱ - نایبانی از يك یا دو چشم

۲ - قوزی

۳ - کر

۴ - لال

۵ - شل و چلاق

۶ - یکدست

۷ - فاقدین شست و یا سیاه دست راست

۸ - اشخاص قصیر القامه که قد آنها از يك متر و نهم کوتا تر باشد

۹ - اشخاص مسلول و مبتلای بامراض مسریه از قبیل و غیر بتصدیق دو نفر طبیب

۱۰ - اشخاص ضعیف البنیه و مریض و نزدیک بین و معیوبین از چشم بتصدیق دو نفر از اطباء نظام که عدم استمداد آنها برای خدمات نظامی تصدیق نمایند

تبصره - اشخاص ضعیف البنیه یا

مرضی قابل معالجه جزء قرعه محسوب شده و در صورتی که قرعه بنام آنها اصابت نماید داخل خدمت شده ولی قبل از رفتن تحت سلاح بخرج دولت معالجه خواهند شد

مخبر - (از قبیل و غیره) باید حذف شود

رئیس - از قبیل و غیره حذف می‌شود

آقای شیروانی (اجازه)

شیروانی - عرضی ندارم

رئیس - مخالفی ندارد؟

بعضی از نمایندگان - خیر

رئیس - پیش نهاد ها قرائت می‌شود

(بشرح زیر خوانده شد)

پیش نهاد آقای دامغانی - در ماده ۱۵ طبیب نوشته شود

نظامی یا صحتی

مخبر - بنده قبول می‌کنم

رئیس - پیشنهاد دیگر

(بشرح ذیل خوانده شد)

پیش نهاد آقای تجدد - بنده پیش نهاد می‌کنم در قسمت اول ماده ۱۵ این قسم نوشته شود: نایبانی از چشم چپ

تجدد - اینجا بنظر بنده اشتباه شده است زیرا بنده نفهمیدم نایبانی از یک چشم یا دو چشم یعنی چه زیرا ممکن نیست کسی دو چشم نداشته باشد و يك چشم داشته باشند در این صورت چون مقصود را بنده نفهمیدم لذا این طور پیشنهاد کردم

رئیس - رای می‌گیریم بقبال توجه بودن پیشنهاد آقای تجدد آقایان موافقین قیام فرمایند

(چند نفری قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد

آقای دامغانی پیشنهاد جنابعالی را بخوانند؟

دامغانی - بخوانند

(بعضیون ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در ماده ۱۵ در قسمت اول نوشته شود: نایبانی از یک چشم چشم کافی است دیگر دو چشم نمی‌خواهد برای اینکه اگر کسی دو چشم کور باشد يك چشمش هم کور است و بعقیده بنده يك چشم کافی است

وزیر فواید عامه - تصریح باره مطالب در قانون ضروری ندارد بلکه بهتر است چنانچه در ماده يك که تصریح کرده (اتباع ذکور) يك جمله واضحی راقید کرده زیرا معلوم است صافه نسوان مستثنی هستند در اینجا هم اگر تصریح شود از يك چشم یا دو چشم ضرر ندارد برای اینکه بعقیده بنده باید جزء معافیت در این قانون نوشته شود که در آتیه اسباب اشکال فراهم نشود زیرا فرضاً اگر يك چشم نوشته شود ممکن

است يك کسی بگوید که چشم که در قانون تصریح شده

رئیس - رای می‌گیریم بپیشنهاد آقای دامغانی

(عده قبلی برخاستند)

رئیس - قابل توجه نشد

پیشنهاد آقای ضیاء هم رد شده است آقای یاسائی و آقای آقا سید یعقوب پیشنهاد کرده اند يك متر و نهم تبدیل شود بیک متر و نهم وزیر فواید عامه - صحیح است باید ابدیل بیکر شود

مخبر - قبول میکنم

رئیس - مطابق قانون جدید است رای گرفته میشود بماده ۱۵ با اضافه (نظامی یا صحتی) در آخر فقره ۹ و حذف (از قبیل و غیره) در همان فقره ۹ و تبدیل متر بیکر آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند

(جمعی قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد

ماده ۱۶ - کسانی که بواسطه موقعیت خود را از خدمت نظامی معاف میباشند

۱ - حکام شروع مجاز باجتها از مراجع تقلید و یافتوی و مدرسین علوم معقول و منقول و پیش نمازان مساجد که از یکسال قبل از سن سربازی متصدی شغل امانت جماعت بوده باشند

۲ - دارندگان تصدیق نامه (دیپلم) از مدارس عالی داخله و خارجه

۳ - طلاب علوم دینی که در مدارس قدیمه تحصیل مینمایند

در صورت اصابت قرعه بنام آنان و واجد بودن شرایط ذیل در مدت تحصیل و داشتن تصدیق اجتهاد پس از تحصیلات از خدمت نظامی معاف میباشند

۱ - نداشتن اشتغالی جز تحصیل ببدداشتن تصدیق نامه طلبگی از متولی و مدرس مدرسه که فقط اشتغال تحصیل دارند

ج - دادن امتحان مطابق درجانی که طلاب تحصیل میکنند از مقدمات بیالا

۴ - یگانه پسر هر مرد یازنی که سنش بشصت رسیده یا بواسطه علت مزاج از اداره امر معاش خود عاجز باشد و کفالت برعهده آن پسر باشد و در تمام مدت کفالت آن پسر در هر مرد یازنی که پسر اول او در تحت سلاح بوده و در صورت داشتن پسر سوم آن پسر بسن ۱۸ سال نرسیده باشد

۶ - پسر هر مرد یازنی که يك پسرش در خدمت نظامی وفات کرده باشد در صورتی که آن مرد یا زن پسر دیگری هم داشته بسن ۱۷ سالگی خواهد بود

۷ - پسر هر بیوه زنی که فرزند آن پسر کسی دیگر تکفل امور

۸ - هر جوانی که مدتی نرفته ده يك خانواده بوده و در محل پدر یا برادر یا پدر

